

1. Triumvirátus

- A válságot egy hatalmi szövetség kívánta megoldani i. e. 60-ban
 - Julius Caesar (a gallok elleni háborúja nagy hírnevet adott neki)
 - Crassus (a Spartacus rabszolgafelkelést ő verte le, Róma leggazdagabb embere)
 - Pompeius (Hispaniában nagy sikereket ért el, legyőzte a kalózokat)
- i. e. 59-től Caesar consul lesz (néhány év múlva Crassus életét veszti egy csatában)
- Caesar földet ad Pompeius veteránjainak ⇒ nagy népszerűség
- A galliai háborúk miatt visszahívják, de megtámadja Rómát („*Alea iacta est*” - a kocka el van vetve) ⇒ átveszi a hatalmat, Pompeius Egyiptomot kapja

2. Caesar egyeduralma

- Pompeiust legyőzi i. e. 48-ban a pharszaloszi csatában
- földosztás, veteránok letelepítése
- legfontosabb tisztségeket felveszi (*dictator, néptribunus, konzul, pontifex maximus*)
- látszólag meghagyja a szenátus hatalmát (600 ⇒ 900, valójában mindent ő irányít)
- építkezések Rómában, szórakoztatás („*Panem et circenses*” – kenyeret és cirkuszt)
- naptári reformot vezet be (Julianus naptár)
- magánélet Kleopátrával Egyiptomban
⇒ a szenátus i. e. 44. március 15-én megöleti („*Et tu mi fili Brute?!*” – Te is, fiam, Brutus?!)

3. II. Triumvirátus (i. e. 43)

- fő célja Caesar gyilkosainak megbüntetése
- tagjai: Octavius, Lepidus, Antonius
- a szövetség hamar szétesik, végül i. e. 31-ben, az actiumi csatában Antonius vereséget szenved Octaviustól ⇒ Kleopátra halála ⇒ Octavius egyeduralma
- felveszi az Augustus jelzőt (isteni)
- Egyiptomot megtartja magának (leggazdagabb tartomány)
- nem fogad el tisztségeket, és meghagyja a köztársaság látszatát (valójában ő irányít)
- megkapja a *princeps* jelzőt (a birodalom első polgára lesz)
- erkölcsi és családvédelmi törvények
- bíróság átszervezése
- új jelszó „*Pax Romana*” – békét Rómának
- határok biztosítása, természetes védvonal kiépítése (*limes*)
- i. u. 14. halála után a császárság kora (*principatus*)

Caius Juius Caesar

i. e. 44 március 15-én Caesart meggyilkolja a szenátus (23 tórszúrás)

Caius Octavius Augustus